

**YEREL SİYASETE KADINLARIN AKTİF KATILIMININ KOŞULLARI: KADIN
MUHTARLAR AKADEMİSİ KATILIMCILARI ÇALIŞMASI**

Prof. Dr. Gökhan ORHAN*

Prof. Dr. Serap PALAZ**

Ercan ALTAN***

ÖZ

Günümüz toplumlarında toplumsal cinsiyet farklılığı eşitsizlik üreten en önemli mekanizmalardan birisidir. Kadınları toplum hayatına ve üretime katılmaları sürecinde yaşanan önemli sorunlar yanında pek çok ülkede siyasal katılım açısından da önemli sorunlar yaşanmaktadır. Bu çalışma Türkiye’de seçilme hakkından faydalanan görece az sayıda kadının faal olduğu bir yerel yönetim birimi olan mahalle ve köylerde muhtarlık yapan kadınların perspektifinden eksik temsil sorununu incelemeyi amaçlamaktadır. 2017 yılı Aralık ayında Bandırma Muhtarlar Derneği ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Kadın Muhtarlar Akademisi Projesine katılan kadın muhtarlar ve siyasete katılma planları olan kadın katılımcılarla yapılan bir çalışma üzerinden kadınların yerel siyasette karşılaştıkları sorunlar ve başarının koşulları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Toplumsal Cinsiyet, Yerel Siyaset, Kadın Muhtarlar, Yerel Katılım.*

*Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, İİBF, SBKY Bölümü, gorhan@bandirma.edu.tr

**Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, İİBF ÇEEİ Bölümü, spalaz@bandirma.edu.tr

***Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, SBE, SBKY YL Öğrencisi

**CONDITIONS OF WOMEN'S ACTIVE PARTICIPATION IN LOCAL POLITICS:
THE CASE OF WOMAN REEVES ACADEMY PARTICIPANTS**

ABSTRACT

In contemporary societies, gender differences is one of the most important mechanisms that produce inequality. In addition to problems experienced in women's participation in social and economic life, there are also significant problems in terms of political participation of women in a number of countries. This study aims to examine the problem of under-representation of women in local government from the perspective of a relatively small number of women reeves who are elected in villages, neighborhoods, and active in Turkey's local politics. Based on a fieldwork with women reeves participated in the Women's Reeves Academy Project organized by the Bandırma Reeves Society and the Ministry of Interior General Directorate of Local Administrations this paper explores the problems of women's political participation and conditions of success at the local politics in Turkey.

Keywords: Gender, Local Politics, Woman Reeves, Local Participation, Local Government.

1. GİRİŞ

Dışlama mekanizmaları hemen her toplumda farklı göstergeler üzerinden bazı toplum grupları için avantaj ve dezavantaj kalıpları yaratırlar. Kimi zaman etnik köken ya da ten rengi bireylerin diğer gruplara açık kamusal hizmetlerden faydalanamamasına neden olurken kimi zaman engellilik ya da yaş benzer bariyerler üretirler. Günümüz toplumlarında toplumsal cinsiyet farklılığı eşitsizlik üreten en önemli mekanizmalardan birisidir. Kadınları toplum hayatına ve üretime katılmaları sürecinde yaşanan önemli sorunlar yanında pek çok ülkede siyasal katılım açısından da önemli sorunlar yaşanmaktadır.

Literatürde bu konu hakkında önemli çalışmalar mevcuttur. Özellikle cam tavan sendromu tarzı açıklamalar iş hayatındaki görünmez bariyerlere göndermede bulunurken, ataerkillik ve evcillik ideolojisi gibi değişkenlerin kadınların karşı karşıya kaldığı sorunları açıklama sürecinde önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Siyasal katılım ve toplumun kabaca yarısını oluşturan kadınların bu alanındaki eksik temsil sorunu incelendiğinde bu sorunun ardında yatan bazı değişkenlerin ortaya konduğu ve muhtelif çözüm önerileri getirildiği de görülür.

Bununla birlikte çalışılması gereken araştırma konularından biri de alanda bilfiil çabalayan ve bariyerleri aşarak belli bir noktaya gelen kadınların deneyimleridir. Makro anlamda toplumsal kurumların belirleyiciliği bir patika bağımlılığı sağlasa da, bu bağımlılığı aşan oyuncuların bu süreçte yaşadıkları deneyimlerden beslenen çalışmaların literatüre oldukça önemli katkılar sağlayacağı muhakkaktır.

Bu alışma Türkiye’de seçilme hakkından faydalanan görece az sayıda kadının faal olduğu bir yerel yönetim birimi olan mahalle ve köylerde muhtarlık yapan kadınların perspektifinden eksik temsil sorununu incelemeyi amaçlamaktadır.

Çalışmanın ilk bölümünde Türkiye’de kadınların siyasal katılımı tarihsel çerçevede incelenecek ve sonrasında yerel yönetimlerdeki kadın katılımı sorununa odaklanılacaktır. Türkiye’de kadınların siyasal katılımı tarihsel bir çerçevede incelendikten sonra, ilgili literatür ışığında yerel yönetimlerde kadınların temsili ve kadınların siyasette eksik temsilin nedenleri ortaya konulacaktır. Sonrasında 2017 yılı Aralık ayında Bandırma Muhtarlar Derneği ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Kadın Muhtarlar Akademisi Projesine katılan kadın muhtarlar ve siyasete katılma planları olan kadın katılımcılarla yapılan bir çalışma üzerinden kadınların yerel siyasette karşılaştıkları sorunlar ve başarının koşulları ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu amaçla bahsi geçen toplantıda elde edilen veriler ışığında “Yokluk Sendromu” olarak ifade edilen kadınların yerel yönetimlerde eksik temsiline nedenleri incelenecektir. Sonrasında bu engelleri aşan ve başarılı olan kadın muhtarların bizzat kendi deneyimleri ve tespitleri üzerinden ulaşılacak sonuçları nalan yazınına, bu konuda faaliyette bulunan STK’lara ve politika yapıcı kurumlara somut politika nerileri açısından katkıda bulunması beklenmektedir.

2. TÜRKİYE’DE KADINLARIN SİYASAL KATILIMI: TARİHSEL PERSPEKTİF

Cumhuriyetinin kuruluş yıllarında Türkiye’nin ağdaşlaşması ve kalkınma sürecinde kadının yeri ve önemi her zaman vurgulanarak, kadınlar için eğitim, meslek, ekonomik bağımsızlık ve siyasal etkinlik yolları açılmış ve kadınlar her alanda desteklenmişlerdir. Kadınların kamu alanına, siyasal karar alma mekanizmalarına ve çeşitli mesleklere katılmalarına imkân veren çok sayıda yasal düzenleme yapılmıştır. Kadın ve erkek eşitliği temel alınarak bireylerin toplumsal ve siyasal alanda eşit düzeyde yararlanabilmesi için erkekler kadar kadınların da bu süreçlere eşit olarak katılması gereği üzerinde durulmuştur (Palaz, 2005).

Mustafa Kemal Atatürk, çok sayıda Avrupa ülkesinden daha evvel Türkiye’de kadınlara demokratik haklarını kullanma yetkisi tanımıştır. Siyasal anlamda kadınların en önemli kazanımı 3 Nisan 1930 yılında Belediye Kanununda yapılan düzenlemeyle yerel siyasette yer alma ve yöneticileri belirleme hakkına kavuşmaları olmuştur. 1933 yılına gelindiğinde ise Köy Kanunu’nda yapılan değişlikle kadınlar artık muhtar ve heyetlerine seçme ve seçilme hakkına sahip olmuştur. Yapılan ilk yerel seçimde, Aydın’ın ine ilçesine bağlı Demirdere köyünde, (Bugünkü Karpuzlu ilçesi) seçimi kazanan Gl Esin, Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk kadın muhtarı olarak tarihe geçmiştir (Hürriyet, 2011).

1934 yılında Anayasa ve Seçim Kanunu’nda yapılan değişlikle kadınlara ulusal düzeyde milletvekili seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır. Kadınların ilk kez ulusal düzeyde aday olabildiği ve oy kullandığı TBMM V. Dönem seçimleri 8 şubat 1935’te yapılmıştır. Kadın ve erkek eşitliği

açısından en temel göstergelerden biride karar alma mekanizmalarında kadınların eşit olarak temsil edilmesinin sağlanmasıdır. 1935 yılında yapılan ilk seçimlerde 399 milletvekili arasında 18 kadın milletvekili meclise girmiştir. Cumhuriyetten günümüze kadınların karar alma mekanizmalarına katılımlarında çok büyük bir gelişme olmamıştır. Parlamentoda kadınların %4.5'lik bu temsil oranı düşük olmasına rağmen bunun kadınların katıldıkları bir ilk seçim olması açısından önemlidir. Fakat daha sonraki seçim yıllarında bu oranın yükselmesi beklenirken daha da düşmüştür (1946 da bu oran %1.9, 1961 de %0.7, 1987 de %1.3, 2002 de %4.4). Son on yılda çok büyük bir yükseliş olmamakla beraber 2007 yılında yapılan seçimlerde ilk kez %9.1 çıkmış ve 2015 seçimlerinde 81 kadın milletvekili Meclise girebilmiş ve temsil edilme oranı %14.3 olmuştur (ASPB,2018).

2.1. Yerel Yönetimlerde Kadın

Yerel yönetimler, yöre halkına dolayısıyla, kadına ve kadınların sorunlarına en yakın hizmet birimi olarak demokrasinin temelidir. Siyasal hayata katılımın en kolay ve ilk adımı olan yerel yönetimlerde halkın karar alıcı pozisyona gelmesi yerel siyasetin temelini oluşturmaktadır (Yaylı ve Eroğlu, 2015). Kuşkusuz yerel yönetimlerde kadının yeterli ve etkili temsili ulusal yönetimi de etkilemekte demokratik işleyişin temel yapı taşlarından birini oluşturmaktadır. Bu nedenle toplumlarda siyasi sorumluluk ve siyasi bilincin gelişmesi, demokratik rejimin sağlıklı işlemesi için kadınların yerel yönetime katılımı çok önemlidir (Türel ve Çağlar, 2010).

Yerel yönetim faaliyetlerinin çok büyük oranda kadınların gündelik yaşamlarını doğrudan etkilemesi nedeniyle yerel yönetimler her alanda kadın sorunlarının ele alınarak çözülmesinde, kadınların karar alma mekanizmalarına katılımında anahtar role sahiplerdir. Yerel düzeyde sunulması gereken birçok hizmetin yeterli ve uygun maliyette sunulmaması durumunda ortaya çıkacak boşluk genel olarak kadınlarca doldurulmakta veya kadınların üstlenmek zorunda olduğu bir takım işleri yerine getirmelerini güçleştirmektedir. Bu nedenle kadınların özgül ihtiyaçlarını hesaba katan kentsel politikalar ve kent planları ancak kadınların bizzat yerel yönetimlere aktif katılımı ile gerçekleşebilmektedir (Alkan, 2004).

Bununla beraber nüfusun yarısı kadın olan ülkemizde demokratikleşmenin ilk adımlarından kabul edilen yerel yönetimlerde kadınlarımızın yeterince yer almaması önemli bir eksikliklerdir. Türkiye'de yerel yönetimlerde kadının temsili, ulusal siyasetteki kadın temsiline de gerisindedir. Örneğin 1999 yerel seçimlerinde kadın belediye başkan oranı %0.62, belediye Meclis üyesi ise %1.58, 2009 seçimlerinde ise çok hafif bir artışla kadın belediye başkan oranı %0.88'e çıkmış ve belediye meclis üyesi de %4.21 olmuştur. En son gerçekleşen 2014 yerel seçimlerinde ise, 30 büyükşehir belediye başkanının 3'ü, 1.381 belediye başkanının 40'ı kadındır (%2.86). 20.498 Belediye Meclis Üyesinin ise 2.198'i (%10.7), 1.251 İl Genel Meclis üyesinin 60 tanesi (%4.7) kadındır. Her ne kadar söz konusu oranlarda küçük bir artış olsa da seçilmiş her 5 yerel yöneticiden birisinin kadın olduğu

AB ülkelerinin çok gerisinde olduğumuzda aşikârdır. Kadınların belediye meclislerinde temsil oranı İsveç'te %41, Finlandiya'da %30, Almanya ve Hollanda'da %23, İtalya'da %22'dir. Aynı şekilde, yerel siyasetteki kadın temsil oranı Orta Amerika'da %24, Latin Amerika'da %26 ve Afrika'da bile %3 Türkiye'nin üstündedir.

2.2. Yerel Yönetimlerde Eksik Temsilin Nedenleri

Kadınların yerel temsiline düşük olması mahallede ya da tüm kentte özellikle kadınları ilgilendiren sorunların ele alınmamasına veya sorunların erkek merkezli belirlenip çözülmesine neden olmaktadır. Şirin Tekeli'nin tabiriyle ülkemizde kadınların yerel yönetimlerde temsil oranının düşüklüğü eksik temsiline de ötesinde "Yokluk Sendromu" olarak ifade edilmektedir (Tekeli, 1991).

Nitekim mevcut çalışmalar incelendiğinde (Alkan, 2004; Altındal, 2009; Türeli ve Çağlar, 2010; Biricikoğlu, 2013; Yaylı ve Eroğlu, 2015) yerel yönetimlerde eksik temsil veya "yokluk sendromunun" nedenleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

- Kadınların kurumsal politikadaki "simgeselliği" ve kadınların siyasette aktif olarak yer almasından ziyade "vitrin" olarak görülmesi,
- Kadınların yerel topluluk düzeyinde bile toplumsal hareketliliğinin sınırlı olması,
- Kadın hareketinin yerel düzeyi göz ardı etmesi,
- Kırsal alanlarda kadınlar üzerinde ataerkil baskıların daha yoğun hissedilmesi,
- Siyasi partilerin yapısı itibariyle erkeksi olarak ifade edilen hırs, rekabet, ataklık, sertlik özellikleriyle ilişkilendirilmesi ve siyasal hayatın yürütülüş biçiminin erkeklere göre ve erkeklerce düzenlenmesi,
- Kadınların yaptığı işlerin daha çok "özel alanla" ilgili olduğuna dair geleneksel inanç.

Bunlara ek olarak kadınların temelde aktif siyasete girebilmek için gerekli olan "para", "güç", "bilgi", ve "deneyim" konusunda erkeklere göre dezavantajlı olduğunu da göz önünde bulundurmakta fayda vardır. Belki de en önemli problem az sayıda belli bir sınıfsal konuma ve kültürel sermayeye sahip kadınların fırsatlardan yararlanabiliyor olması ve bunların da siyasi partiler tarafından imaj ve vitrin olarak gösterilmesidir (Yıldırım, 2014).

Kadının yerel siyasete katılımının yetersizliği ve önündeki engellere ilişkin çok sayıda teorik ve ampirik çalışma bulunmasına rağmen bu konuda çok az gelişme olmasının nedeni sorunların sistematik tespitinden ziyade çözüm önerilerinin somut ve yol gösterici olmayışı olduğu düşünülebilir. Kadının temsiline yine kadınlar tarafından sağlanmadığı bir yerde kadın sorunlarının dile gelmesi, ele alınması eksik olacağı gibi çözümü de mümkün olmayacaktır.

Çalışmanın takip eden bölümünde Bandırma’da 15-18 Aralık 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen Kadın Muhtarlar Akademisine katılan kadın muhtarların ve diğer kadın siyasetçilerin kadının siyasetteki konumu hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarma amacıyla gerçekleştirilen çalıştayın bulguları ortaya konulacaktır. Bu çerçevede öncelikle kullanılan teknik, daha sonrasında da uygulamanın sonucu ortaya çıkan bulgular tartışılacaktır.

3. İŞBİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENME VE İSTASYON TEKNİĞİ

Bandırma’da düzenlenen Kadın Muhtarlar Akademisi etkinliğinin ilk iki ve üçüncü günlerinde Türkiye’nin farklı illerinden gelen kadın muhtarlar ve siyasete atılma hedefi olan Bandırma’lı kadınlar iki alanda eğitim almışlardır. Eğitimin ilk gününde *Kişisel Gelişim* eğitimi, ikinci gününde ise *Muhtarlık Mevzuatı* konulu eğitimler verilmiştir. Etkinliğin üçüncü gününde ise “Kadın Muhtarların Karar Alma Mekanizmalarına Aktif Katılımı” konulu çalıştay düzenlenmiştir.

Çalıştay’ın ilk oturumunun teması “Kadının Yerel Temsili Önündeki Engellerin” belirlenmesi olmuştur. İkinci oturumda literatürden ve ilk oturumda ortaya çıkan bazı temalardan hareketle "Alınan Eğitimler, Yaş ve Medeni Durum Etkisi, Sosyal Çevre, Bakım Hizmetleri, Aile Faktörü, Yerel Hizmetlerin Kadın Doğasına Uygunluğu, Maddi Faktörler, Kişisel Özellikler ve Kolay Erişilebilirlik" gibi değişkenler üzerinden katılımcıların siyasetteki başarısını etkileyen faktörlerin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalıştay’da katılımcıların her iki tema hakkındaki fikirlerinin alınması sürecinde eğitim ortamlarında sıklıkla kullanılan, “Kubaşık öğrenme” ve “İşbirlikli öğrenme” olarak ifade edilen (Çelebi, 2006: 52) iş birliğine dayalı öğrenme yöntemi kullanılmıştır. TDK’nin Türkçe Sözlüğü’ne baktığımızda, işbirliğine dayalı öğrenme “amaç ve çıkarları bir olanların çalışma ortaklığı” diye tanımlanmaktadır (Türkçe Sözlük, 1988: 68). Uygulama açısından bakıldığında ise Christison (1990) tarafından, öğrenenlerin küçük gruplara ayrılarak ortak bir amaç için bir problemi çözmek ya da bir görevi yerine getirmek üzere beraber çalışma yoluyla bir şeyi öğrenme yaklaşımı olarak tanımlanmıştır. İşbirliğine dayalı öğrenmenin birçok artısı vardır bu artılardan birinin de beraber çalışma yolu olduğu söylenebilir. Beraber çalışma sosyal bağlılık teorisiyle açıklanabilir (Johnson ve Johnson, 1990: 30). Sosyal bağlılık teorisi işbirliğini; bireylerin ortak amaçları doğrultusunda olumlu dayanışma yapması olarak açıklanmaktadır (Yılmaz, 2001: 597). Ayrıca işbirliğine dayalı öğrenme çabalarının bireylerin ortak amacı gerçekleştirmeye yönelik adanmışlıklarının sağladığı bir iç motivasyondan destek aldığı da söylenmektedir (Karadağ ve Korkmaz, 2007: 55; Saban, 2009: 188). Kadın muhtarların bir araya geldiği bir çalışmada sosyal bağlılıklarının olduğu düşünüldüğünde çalıştayda bu yöntemin uygulanmasının yerinde olacağı düşünülmüştür. İşbirliğine dayalı öğrenmenin birçok tekniği vardır. Bu tekniklerinden biri de İstasyon tekniğidir.

İstasyon tekniği, grubun tamamının küçük gruplara ayrılıp bir önceki grubun yaptığı çalışmalara her aşamada katkıda bulunan öğrenen merkezli bir tekniktir (Gözütok, 2007: 255). Öğrenenlerin tüm süreç boyunca aktif olarak rol aldığı bu teknikte tüm grup üyeleri hazırlanan istasyonlarda bildiklerini aktarır, birbirinden öğrenir ve birbirine öğretir. Tüm bu süreç seçilen bir konu çerçevesinde yapılır. Konu parçalara ayrılır ve her istasyonda bu parçalar işlenir ve işlenen konunun parçaları daha sonra bir araya getirilir. İstasyon tekniği ismini bu öğrenme istasyonlarından almıştır. Bu teknik, öğrenenlerden oluşturulan öğrenme merkezlerinde aktif olarak çalışmaların yapılmasına imkân tanıdığı için klasik sunum ile oturma monotonluğundan kurtarmaktadır (Demirörs, 2007). Bu sebeple beraber dikkat çekici, etkinlikli, farklılıkların yer bulduğu, grup işbirliğinin olduğu, gruptakilerin birbirlerinin deneyimlerine ihtiyaç duyduğu ve bu deneyimlerin ileride kendilerine yol gösterici olabileceği düşüncesiyle Kadın Muhtarlar Akademisi Çalıştayı'nda İşbirliğine dayalı öğrenme sağlanabilmesi için 'istasyon tekniği' kullanılmıştır.

İlk aşamada, istasyon tekniğine başlamadan önce tüm katılımcılar seçkisiz olarak dokuza ayrılmış ve hiç kimse dışarıda bırakılmayacak şekilde gruplar oluşturulmuştur. Daha sonra çalışmacılar tarafından önceden çalışılan, “Kadınların Siyasette Eksik Temsilinin Önünde Yer Alan Engeller” konusunda literatürde bahsedilen faktörlerden yola çıkılarak beş tema belirlenmiştir. Belirlenen temalar kadın muhtarlardan katkı almak üzere gruplara dağıtılmış, grupların kendi içerisinde temalar üzerinde tartışmaları ve tartışma sonucunda çıkanları yazmaları sağlanmıştır. Belirlenen beş tema için düşündüklerinin ve karşılaştıkları durumları yazmalarının yanında temaların dışına çıkarak kadınların siyasette eksik temsilinin önünde yer alan engeller konusunda kendi belirledikleri faktörleri de eklemiştirlerdir.

İkinci aşamada ise istasyon tekniği uygulanmıştır. Önceden belirlenen her grup için bir istasyon oluşturulmuş, istasyonlar gruba açıklanmış ve istasyonların başında çalışmacılar bulundurulmuştur. İlk olarak onar dakika boyunca her grup '**Kadın Muhtarların Başarı Faktörleri**' konusu çerçevesinde oluşturulan; **Alınan Eğitimler, Yaş ve Medeni Durum Etkisi, Sosyal Çevre, Bakım Hizmetleri, Aile Faktörü, Yerel Hizmetlerin Kadın Doğasına Uygunluğu, Maddi Faktörler, Kişisel Özellikler, Kolay Erişebilirlik** istasyonlarında çalışma yapılmıştır. Yapılan ilk çalışmadan sonra küçük gruplar bir sonraki istasyona geçmiş ve yeni istasyonda yapılan çalışmayı inceledikten sonra kendi katkılarını sunmuşlardır. Her grup her istasyona katkı sunana kadar bu uygulama devam etmiştir. En sonunda yapılan katkılarla beraber gruplar ilk başladıkları istasyona gelmiş ve yazılanları sırayla her gurup sesli olarak okumuştur. Yapılan çalışmalar panoya asılarak grupların tekrar tekrar incelemesi sağlanmıştır.

3.1. Birinci Aşama Bulguları: Kadının Yerel Temsili Önündeki Engeller

Çalışmanın bu aşamasında kadının yerel temsili hakkında çalışmacıların belirlediği beş tema katılımcı gruplara verilmiş ve verilen temalara dışında kendilerinin de ekleme yapabilecekleri söylenmiştir. Bu temalar aşağıda verilmiştir.

1. Kadının zerindeki Geleneksel-Ataerkil Baskı.
2. Siyasi Partilerin Yapısı ve Kadınların Kurumsal Politikadaki "Simgeselliği"- Vitrin Olarak Görülmesi.
3. Eğitim ve Ekonomik Hayata Katılım Konusunda Kadın Erkek Eşitsizliği -
4. Siyasetin Erkekler Tarafından şekillendirilen Bir Alan Olması- Yerel Siyaset Kadının Güçlendirilmesi Yerine Erkek yeleri İçin Politika Yapmak İçin Kullanılması.
5. Kadın Hareketlerinin Yerel Düzeyi Göz Ardı Etmesi.

Bu aşamada gruplardan gelen görüşler derlendiğinde kendini tekrar eden ve birden çok kategoriyle alakalı bazı ifadeler olduğu görülmekle birlikte bu fikirlerin gruplandırılması çalışması yapılmıştır. EK I'de detaylı bir şekilde paylaşılan sonuçlardan da görüldüğü üzere verilen temalardan özellikle 1-Kadının zerindeki Geleneksel-Ataerkil Baskı ve 3. Eğitim ve Ekonomik Hayata Katılım Konusunda Kadın Erkek Eşitsizliği üzerinde odaklandıkları görülmektedir. Katılımcıların“4. Siyasetin Erkekler Tarafından şekillendirilen Bir Alan Olması- Yerel Siyaset Kadının Güçlendirilmesi Yerine Erkek yeleri İçin Politika Yapmak İçin Kullanılması” hakkında görüş ve şikyetlerini dile getirdiği görülmektedir. Katılımcılar “2. Siyasi Partilerin Yapısı ve Kadınların Kurumsal Politikadaki "Simgeselliği"- Vitrin Olarak Görülmesi” konusunda net bir sorun ifade etmemekle birlikte bazı talepleri ortaya koyarak sorunları zımnen kabul ettikleri görülmektedir. Bunlarla birlikte çalışmacıların verdiği “5. Kadın Hareketlerinin Yerel Düzeyi Göz Ardı Etmesi” konusunda herhangi bir görüş ifade edilmediği de dikkat çeken sonuçlar arasında yer almaktadır.

Çalışmanın bu aşamasında kanımızca en dikkat çeken sonuçlardan birisi “Kadınların Kendine Olan Güvensizlikleri” başlığı altında topladığımız görüşlerdir. Çalışmacıların dillendirmediği bu durum katılımcılar tarafından dile getirilmiş olup, bu başlık altında toplanan dokuz görüşün yanında, “Kadınların Birbirleri Hakkında n Yargılı Olması” başlığı altında toplanan dört görüş kadınların hemcinslerinin davranışları hakkında da bir eleştiri geliştirmişlerdir.

Bu iki yeni tema yanında ayrı bir kategori altında ele alınan on bir katkı, bahsettikleri sorunların aşılması sürecinde neler yapılması gerektiğihakkında önerilerde bulunmaktadırlar.

3.2. İkinici Aşama (İstasyon alışması)Bulguları: Kadının Yerel Temsilinde Başarının Koşulları

Çalıştayın bu ayağında oldukça düşük kadın temsiline gözlemlendiği yerel siyaset alanında başarılı olan kadın muhtarların başarısının ardında yatan nedenler incelenmeye alınmıştır. Çalışmacılar tarafından belirlenen dokuz tema hakkında katılımcıların görüşlerinin tamamı EK. II’de verilmiş ve aşağında kısaca özetlenmiştir.

Alınan eğitimler; Bu konu hakkında yapılan değerlendirmeler incelendiğinde katılımcıların eğitim önemini kabul ettikleri ve en az lise ya da ön lisans eğitiminin yaptıkları işi layıkıyla yapabilmeleri için önemli olduğunu düşündükleri görülmüştür. Bununla birlikte eğitimi olmasa da kişilerin kendi kendini yetiştirebilecekleri, günümüzde bunu için imkânların açık olduğu ve eğitimin yanında uygulamanın da önemli olduğu katılımcılarca belirtilmiştir. Katılımcıların biçimsel eğitimin yanında kişisel gelişimi eğitimi almanın önemini dile getirirken, ilkyardım, aile danışmanlığı, sosyal hizmet alanlarında da mesleki eğitim programlarına devam etmenin önemini vurgulamışlar.

Yaş ve medeni durum etkisi; Bu konuda katılımcıların oldukça farklı yanıtlar verdiği görülmektedir. Bir yanda yaş ve medeni durumun hiç etkili olmadığını belirtenler varken, diğer yanda evli olmanın en azından orta yaşlı olmanın seçmen gözünde önemli olduğunu düşünenler de mevcut. Bu durumu en güzel özetleyen ifade farklı yerleşim yerlerinde, coğrafî bölgeler arasında ve kırsal-kent arasında yaş ve medeni durumun etkisinin değişeceğini belirten ifadedir.

Sosyal çevre; Bu konu hakkında yapılan bazı yorumların aslında bir önceki maddede bahsedilen konularla alakalı olduğu görülmektedir. Örneğin kırsal kesimde muhtarların yaşlı olması beklentisi olduğu, kırsal alanda evli olmanın avantaj, bekâr olmanın dezavantaj yarattığı ve coğrafî bölgeye göre yaş, cinsiyet, medeni durum ve aile yapısı önemli bir faktör olduğu da belirtilmektedir. Bununla birlikte şehirlerde kadınların muhtar olmasının daha kolay olduğu, şehirde büyüyenlerin bakış açılarının daha geniş olduğu ve sosyal çevrenin desteğinin, özellikle töre ve adetlerin güçlü olduğu yerlerde etkili olduğu görülmektedir. Bunun yanında kadın muhtarlar kendi tavırlarının ve duruşlarının sosyal çevre üzerinde önemli bir etki yarattığını da belirtmektedirler.

Bakım hizmetleri; Bakım hizmetleri konusunda görülen kadın muhtarların ciddi anlamda ikili hatta üçlü yükler altında ezilme durumunda kaldıklarıdır. Bakımından sorumlu olunan kimse olmadığı için rahatça aday olduğunu veya ailelerinin desteğiyle bu sorunu aştıklarını belirtenler olduğu gibi, çoklu yükler altında hem ev işleri hem bakım hizmetleri hem de muhtarlık görevlerini aynı anda yerine getirdiklerini söyleyenler mevcuttur. Bu çalışmada ulaşılan en önemli sonuçlardan birisi de kadın muhtarların başarılı olabilmek için her türlü sorumluluğun altına girdikleri ve ciddi bedeller ödediklerinin görülmüştür. Bununla birlikte bunun “ödenmesi gereken bir bedel” olarak düşünüldüğu de gözlemlenmiştir.

Aile Faktörü; Yerel siyasette başarılı olan kadınlar aile ve eş desteğinin başarılarına önemli katkılar sağladığını belirtmektedirler.

Yerel hizmetlerin kadın doğasına uygunluğu; Kadın muhtarların hemen tamamının evcillik ideolojisini içselleştirdiğini söylemek mümkün. Sadece bir yorumda kadın ve erkeğin farklı olmadığı belirtilirken, diğerklerinde kadının doğası gereği anaç olması önemli bir değişken olarak ortaya konulmuş durumdadır.

Maddi faktörler; Önemi kabul edilmekle birlikte, sınırlı maddi kaynaklarla da başarılı olunabileceğini belirtenler mevcuttur.

Kolay erişebilirlik; Oldukça önemli bir değişken olduğu görülmektedir.Bu konuda hem halkın muhtarlara rahat erişimi hem de muhtarların halka rahatça erişebilmek için geliştirdikleri mekanizmaların başarıya önemli katkılar yarattığı belirtilmektedir.

Kişisel özellikler; Bu konuda yazılan yaklaşık otuz dört madde mevcut. Bununla birlikte bir gruplandırma yapıldığında siyasette başarının sırrını veren kişisel özellikleri dört kümede toplamak mümkün olmuştur.

1- Dürüst ve güvenilir bir kişiliğe sahip olmak; Sorumluluk sahibi olmak; Sözünün arkasında durmak; Azimli olmak; Temiz bir sicile sahip olmak; Ehliyet ve liyakat sahibi olmak; Seçilen kişi toplum aynası olmalıdır.

2- Örgütlenme ve liderlik vasıflarına sahip olmak; Lider ruhlu olması (lider olunmaz, doğudur);Özgüvenin yüksek olması; Cesaretli olmak; Diksiyonun düzgün olması ve iyi bir iletişim kurabilmek; Bakımlı olmak, temiz giyinmek.

3- Yardımsever olmak; Empati yapabilmek; Sabırlı ve hoşgörülü olmak; Dinlemeyi bilmek; Öfke kontrolünü yapabilmek; Eşitlikçi yaklaşım; Duyarlı olmak; Sabırlı olmak; Kendi sorunlarını ikinci plana alıp, başkalarınınkine çözüm üretmek; Hoşgörülü ve saygılı olmak; Fedakâr olmak, yardım sever olmak; Sempatik olmak, pozitif olmak; İnsanları sevmek ve diyalogun iyi olması.

4- Problem çözme yeteneğine sahip olmak; Vizyon sahibi olmak; Eğitimli olmak; Disiplinli olmak; Analitik düşünce yapısına sahip olmak; Sorunun kaynağından çözüm aramak; Güncel olayları takip etmek.

Burada bahsedilen niteliklerden sadece ikisi, kadın olmak ayrımcılığına sahip olmak ve yaşam boyunca ailemden destek görmek, tasnif dışı bırakılmıştır.

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Katılımcıların her iki aşamada verdikleri yanıtlar incelendiğinde, engeller bağlamında çalışmanın başında ortaya konulan varsayımların belli ölçüde doğrulandığı görülmektedir. Kadınların siyasete katılmalarının önündeki engeller bir kez daha görülmüş olmakla birlikte “Kadınların Kendine Olan Güvensizlikleri” ve “Kadınların Birbirleri Hakkında Ön Yargılı Olması” başlığı altında toplanan

görüşler çalışmacıların dillendirmediği ve katılımcılar tarafından eklenen engellerdir. Bunun yanında çalışmacıların dile getirdiği “Kadın Hareketlerinin Yerel Düzeyi Göz Ardı Etmesi” katılımcılar tarafından ön plana çıkarılan bir engel olarak görülmemiştir. Bu noktada kadın hareketinin yerel siyaset üzerindeki etkisinin ne kadar sınırlı olduğunun bir göstergesi olarak alınabilir.

Başarı açısından incelendiğinde ise bağlama göre değişen bazı yanıtların geldiği gözlemlenmektedir. Özellikle eğitimin başarıya ulaşma sürecindeki önemi katılımcılar tarafından onaylanmış olup eğitim biçimsel eğitimle sınırlanmamış diğer türden eğitimlerin başarıya etki ettiği belirtilmiştir. Yaş ve medeni durumun başarıya belli katkıları olsa da bu katkıların bağlamda bağlama değiştiği de görülmektedir. Sosyal çevre açısından bakıldığında kentlerde kadın olmanın fazla dezavantaj yaratmadığı, ancak başta kırsal mahalleler olmak üzere belli bölgelerde yaş, cinsiyet, medeni durum ve aile yapısının başarıyı etkilediği belirtilmektedir. Bunların yanında aile desteği, maddi kaynaklara sahip olmak ve kolay erişilebilir olmak kadınları yerel siyasette başarıya götüren faktörler arasında zikredilmektedir.

Bu bağlamda ele alınması gereken en önemli iki sonuç kadınların bakım hizmetleriyle ilgili sorumlulukları ve yerel hizmetlerin kadın doğasına olan uygunluğu konularında gözlemlenmiştir. Bu çerçevede bakım hizmetleri açısından kadınların bakım hizmetlerini içselleştirdiği görülmüş ve her tür sorumluluğun altına girmekten çekinmedikleri görülmüştür. Yine kadınların evcillik ideolojisini içselleştirerek kadının doğası gereği yerel hizmete uygun olduğu düşüncesinin sıklıkla dillendirildiği de görülmektedir.

Son olarak hangi kişisel özelliklerin başarıya katkı sağladığı hakkında yapılan değerlendirmelerde otuz dört ayrı yanıt verilmiş ve bu yanıtlar dört başlık altında gruplandırılmıştır. Kadınların oldukça dezavantajlı olduğu bu alanda başarılı olabilmek için diğer maddelerde olduğu gibi pek çok yükün altına girmek gerekmektedir. Hem dürüst, sorumluluk ve liyakat sahibi, hem örgütçü, lider ve özgüven sahibi, hem yardımsever, duyarlı, sabırlı, saygılı ve hoşgörülü, hem de analitik bir şekilde sorun çözen bir birey olmak kadının üzerindeki çifte yükü daha da arttıran, çoklu yükleri gerekli kılan bir başarı çerçevesi sunmaktadır.

Başlangıçta göndermede bulunulan literatüre referansla incelendiğinde, kadın muhtarların deneyimleriyle ilgili olarak geliştirdikleri anlayış çerçevesinin literatürde belirtilen engellere göre de değerlendirilmesi gerekmektedir. Verilen yanıtlar ışığında literatürde eksik temsilin nedenleri olarak bahsedilen hemen her değişkenin geçerli olduğu ve bu nedenle kadınların yerel siyasette başarılı olmak için bir erkeğe kıyasla çok daha fazla çaba göstermeleri gerektiği görülmüştür. Bu engelleri aşmak için kadınların çoklu yüklerin altına girmesi gerektiği yanında, kadınların ataerkilliğin ve evcillik ideolojisinin üzerlerine yükledikleri “doğaları gereği” olduğu düşünülen özel alan ve aileyle

ilgili işlevleri yerel siyasetle ilişkilendirdikleri ve bu durumu kendilerinin bir avantajı haline getirdikleri de görülmüştür.

KAYNAKÇA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (2018) “Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Türkiye’de Kadın”, <http://kadininstatusu.gov.tr/uygulamalar/turkiyede-kadin> (03.04.2018).

Alkan, A. (2004) “Yerel Siyaset Kadınlar İçin Neden Önemli?”, Birikim,179:1-8 http://kasaum.ankara.edu.tr/files/2013/03/ayten-h.yerel_siyaset_kadınlar_icin_neden_onemli.pdf, (En son erişim 07.05.2018).

Altındal Y. (2009) “Erkeksi Siyasetin ‘Erk’siz Dublörleri”, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(21): 351-367.

Belli A. (2015) “Yerel Yönetimlerde Kadın Temsili ve Yerel Demokrasi”, Yasama Dergisi, 31: 65-88.

BİANET (2018) <https://bianet.org/bianet/siyaset/168890-kadin-vekil-orani-dustu-43-ilden-sadece-erkek-vekil-cikti>, (En son erişim 07.05.2018).

Biricikoğlu, H. (2013) “Yerel Yönetimlerde Kadın Temsilinin Yetersizliği: Sakarya İlinde Yapılan Bir Araştırma”, Sakarya İktisat Dergisi, 2(3): 65-96.

Cristison, M. A. (1990) “Cooperative Learning in the EFL Classroom”. English Language Teaching Forum Oct.: 6-9.

Çelebi C. (2006) “Yapılandırıcılık yaklaşımına dayalı işbirlikli öğrenmenin ilköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin eriş ve tutumlarına etkisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Demirörs, F. (2007). “Lise 1. sınıf öğrencileri için ohm yasası konusunda öğrenme istasyonlarının geliştirilmesi ve uygulanması”, Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

DİE, 2004, “Türkiye’de Kadın Bilgi Ağı”, (www.die.gov.tr/tkba/istatistikler6htm), (En son Erişim 28.05.2018).

Gözütok, Fatma D. (2007). Öğretim ilke ve yöntemleri. Ankara: Ekinoks Kitabevi.

Hürriyet (2011) “Türkiye’nin İlk Kadın Muhtarı Esin’e Vefa”, <http://www.hurriyet.com.tr/turkiye-nin-ilk-kadin-muhtari-esin-e-vefa-19392261->, 05.12.2011.

- Johnson, R.T. ve Johnson, D. W. (1990) “Social skills for successfu lgroup work” EducationalLeadership, 47(4): 29-33, http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/ed_lead/el_198912_johnson.pdf, (09.05.2018).
- Karadağ, E. ve Korkmaz, T. (2007) “Kuramdan uygulamaya yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı” 1. Baskı, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Palaz, S. (2005) “Toplumsal Cinsiyet ve Kalkınma: Kalkınmada Kadının Yeri”, İktisadi Kalkınmada Sosyal, Kültürel ve Siyasal Faktörlerin Rolü, (ed.) Kar, M. ve Taban, Bursa: Ekin Yayınları: 313-335.
- Saban, A. (2009) “Öğrenme öğretme süreci yeni teori ve yaklaşımlar”5. Baskı Ankara: Dağıtım Yayıncılık.
- Tekeli, Ş. (1991) “Kadınların Siyasetten Dışlanmışlıklarının 55 Yıllık Öyküsü, Kadınlar ve Siyasal Yaşam: Eşit Hak-Eşit Katılım”, İstanbul: Cem Yayınevi.
- Türel N. ve Çağlar N. (2010) “Yerel Yönetimde Kadın Temsili- Isparta İli Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi, Vizyoner Dergisi, 2(1): 16-40.
- Türkçe Sözlük (1988). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yaylı H. ve Eroğlu G. (2015) “Yerel Katılım Bağlamında Türkiye’de Kadın Temsili” International, Journal of ScienceCultureandSport Special Issue 3:504-524.
- Yıldırım H. (2014) “Yerel Yönetimlerde Kadının Siyasi Temsil Yetersizliği” <http://akademikperspektif.com/2013/03/08/kadinin-siyasi-temsili-yetersizligi/>, (09.04.2018).
- Yılmaz, A. (2001) “İşbirliğine dayalı (kubaşık) öğrenme yönteminin yükseköğretim sınıflarında kullanılması” Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 28: 593-612.

EK – I

KADIN MUHTARLAR AKADEMİSİ

"KARAR ALMA MEKANİZMALARINA KADINLARIN AKTİF KATILIMI" KONULU

ÇALIŞTAY ÇALIŞMASI KATILIMCI ÇIKTILARI

KADININ YEREL TEMSİLİ ÖNÜNDEKİ ENGELLER

1. Kadının Üzerindeki Geleneksel-Ataerkil Baskı.

6. Kadının Analık Rolünün Ön Planda Olması

11. Erkeklerin Dini ve Tarihi Anlamda Kadının Bilgilerini Tam Olarak Bilmemesi

13. Cinsiyet Ayrımcılığı

15. Eşlerin Destek Olmaması

16. Ortadoğu ve İslami Kültürün Coğrafyamız Üzerindeki Kadınlara Etkisi

18. Kadının Toplumda Namus Göstergesi Olarak Görülmesi

19. Erkeklerle Kadın Farkındalığı Konusunda Eğitim Verilmemesi

22. Kadının "Anelik Vafının" Öne Çıkarılarak Kadının Sosyal Yaşamdan Koparılarak Eve Mahkum Edilmesi

24. Kadının Doğurganlığının Öne Çıkarılarak Temsil Hayatından Koparılmaya Çalışılması. (Siyasi Söylemlerde Kullanılması)

26. Kadının Cinsel Obje Olarak Görülmesi

34. Kadınlar İçin Mahalle Baskısı

35. Kadının Toplumda Sadece Eşine ve Ailesine Hibe Olarak Görülmesi

41. Kırsal Alandaki Kadınlarımızın Şehirdeki Kadınlara Göre Daha Çok Baskı Altında Olması

42. Bir Erkeğin Her Ortama Rahat Girmesi Gibi Kadınların da Her Ortama Rahat Girmesi Normal Karşılmalıdır

43. Kırsal Alandaki Hanımlarımızın Muhtar Adayı Olmak İstediklerinde Erkeklerle Verilen Destekler Kadar Kadınlarımıza da Destek Verilmesini İstiyoruz

47. Cinsiyet Ayrımcılığına Maruz Kalınması

58. Aile + Eş + Çocuklar + Çevre Baskısı

59. Maddi İmkansızlıklar
62. Cinsiyet Ayrımcılığı (Psikolojik Baskı)
63. Rakiplerin (Erkekler) Baskısı
64. Kadın Olduğumuz İçin Küçümsemeler
7. Geleneksel Cinsiyet Ayrımcılığı

2. Siyasi Partilerin Yapısı ve Kadınların Kurumsal Politikadaki "Simgeselliği"- Vitrin Olarak Görülmesi.

20. Cinsiyet Kotasının %50 Olarak Uygulanması
21. Kadınlar Hakkında AB Çalışmaları (Uyum Süreci) Kağıt Üzerinde Kalması, Hayata Geçirilmemesi
25. 657 Sayılı Devlet Memurlarını Yasası'na Tabi Olmakla Birlikte Yeşil Pasaport Vb. Aynı Haklardan Yararlanılmaması
29. Kadın Sayısının Artırılmasına Yönelik Kotalarla (Kanunlarla) Koruma Altına Alınmaması. Örn; Yerel ve Genel Seçimlerde Kadın Sayısının En Az %50 Olması Gerekir. Yerel Yönetimlerde Kadınların Güçlendirilmesi.
32. Kadın Lideri Erkeklerin Kabul Etmemesi

3. Kadın Erkek Eşitsizliği -Eğitim ve Ekonomik Hayata Katılım

9. Ailede İkinci Planda Yetiştirilip, Eğitimden Geri Tutulma
17. Kadının Kadın (İnsan) Olarak Farkındalığının Olmaması
23. Torba Yasada Kadına Yarım Gün İş İmkânı Adı Altında Kadının Yavaş Yavaş Çalışma Yaşamından Çekilmesi
27. Kadınların Hakları Konusunda Bilinçli Olarak Eğitilmemesi, Geliştirilmemesi
36. Kadının Bir Birey Olduğunun Unutulması
37. Kadınlara Eşit Eğitim Hakkının Verilmemesi
40. Eğitimde Erkek Çocuğunun Öne Atılıp Ona Daha Çok Değer Verilip Kız Çocuklarını Okutulmaması Kız Çocuklarının İkinci Plana Atılması
46. Bürokratik Engeller

4. Siyasetin Erkekler Tarafından Şekillendirilen Bir Alan Olması- Yerel Siyaset Kadının Güçlendirilmesi Yerine Erkek Üyeleri İçin Politika Yapmak İçin Kullanılması-

48. Kadının Siyasete Girmesi ve Güçlenmesini Yönetici Erkeklerin Kendilerine Tehdit Olarak Algılaması

49. Karar Alma Süreçlerinde Kadın Muhtar Olunduğu İçin Yok Sayılmak

50. Erkekler İktidarı Paylaşmak İstemiyor

51. Tehdit Yöneltiliyor

52. Doğuda Ataerkil Yapı

5. Kadın Hareketlerinin Yerel Düzeyi Göz Ardı Etmesi

12. Kadınların Birbirleri Hakkında Ön Yargılı Olması

28. Mahalle Baskısının Özellikle Kadın Üzerinde Daha Yoğun Olması, Bilhassa Hemcinslerinden Destek Görmemesi

33. Kadınların Birbirine Destek Olmaması. Kadın Kadının Kurdu Olmamalıdır

66. Hemcinslerimizin Desteklenmemesi

60. Kadınların Kendine Olan Güvensizlikleri

8. Alışkanlık Olarak Oturmuş Ben Yapmasam Yapan Biri Var "Nemelazımcılık"

10. Devlet Yasalarından Kadınların Kendi Haklarından Bilgilerinin Olmaması

30. Kadının Kendine Olan Özgüven ve Cesareti

31. Kadınların Eğitim Düzeyi

61. Bazı Kadınlarımızın Sorumluluk Alma İsteğinin Olmaması

65. Bilgi Eksikliği, Nasıl Yola Çıkılır Bilmemek

67. Siyaset Arenasında Başarısız Olurum Korkusu, Küçük Düşme, İletişim Eksikliği

68. Kendini Doğru İfade Edememe

Neler Yapılabilir

14. Elalem Duvarının Yıkılması

38. Kadının Üzerindeki Baskının Kaldırılması

39. Kadının İster Özel Sektörde İster Kamu Görevlerinde Ötelenmemesi
44. Kadın Ve Erkek Eşitliğini Sonuna Kadar İstiyoruz
45. En Üst Düzeyde Örneğin; Cumhurbaşkanlığı Düzeyinde Dile Getiriliyor Ama Hayata Geçirilmiyor
53. Kolay Erişebilirlik İçin Kadınlar El Ele Vermeli Yeni Projelere İmza Atmalıdır
54. Kadının Toplumdaki Engelleri Aşması Ancak Kadın Dayanışması İle Başarıya Ulaşır
55. Kolay Erişebilirlik Azimle Başarıya Ulaşır
56. Kadınların Ön Plana Çıkması Azimle Olur
57. Dünya Üzerinde Gördüğümüz Her şey Kadının Eseridir. Ama Erkek Egemenliği Tarafında Hep Arka Plana İtilmektedir. Kadın Dayanışması İle Bu Yenilebilir.
69. Kadının Sorunu Doğu Batı Dinlememiştir Seçim Kurulumuzun Yardımı İle Jandarmanın, Silahlı Kuvvetlerimizin Gücü İle Biz Kadından Emir Almayız Diyenleri Bu Şekil Aşarak Geldik. Kadınlarımız Özgür Oy Kullanarak Gelmek İstedığı Yerdeler.

EK – II

KADIN MUHTARLAR AKADEMİSİ

"KARAR ALMA MEKANİZMALARINA KADINLARIN AKTİF KATILIMI" KONULU
ÇALIŞTAYDA

"ALINAN EĞİTİMLER, YAŞ VE MEDENİ DURUM ETKİSİ, SOSYAL ÇEVRE, BAKIM
HİZMETLERİ, AİLE FAKTÖRÜ, YEREL HİZMETLERİN KADIN DOĞASINA UYGUNLUĞU,
MADDİ FAKTÖRLER, KİŞİSEL ÖZELLİKLER, KOLAY ERİŞEBİLİRLİK" BAŞLIKLARINDA
KATILIMCI ÇIKTILARI

ALINAN EĞİTİMLER

- 1- Belirli eğitim düzeyinde olması gerekir. Yeterli eğitime sahip olunmasa bile kendini yetiştirebilen yeterli donanıma sahip, kendini yenileyen kişiliğe sahip olmak kadına başarı getirir.
- 2- Toplumların yükselmesi bizler gibi yöneticilerin eğitim seviyeleriyle örnek olması, öncelikle halkla iletişime odaklanmalı
- 3- Ön lisans diplomasına sahip olma sonucu; mevzuatı anlamak, algılamak, yönetmek, iş takibi yapabilme, teknolojiyi kullanabilme, bilgi çağına ayak uydurabilme becerilerini kazanmıştır. En az lise mezunu olma şartı aranmalıdır

- 4- Kişisel gelişim eğitimlerini örn; Etkili sunum - hitabet, Liderlik, Etkili Konuşma, Öfke Kontrolü vb. tamamlaması
- 5- Bireysel ve toplumsal güvenlik eğitimleri
- 6- Aile danışmanlığı sertifikası
- 7- İlk yardım eğitimi
- 8- Eğitimler önemli ancak önemli olan eğitimleri kendimizde özümseyip karşı tarafa yansıtabilme ve bu öğrenimleri uygulayabilme
- 9- Eğitim almak tabii ki önemli fakat bunu yapamayanlar sadece okuma yazması olanlar kendisini isterlerse çok güzel yetiştirirler. Sosyal medya görsel medya ve yazılı medyayı ve gündemi takip ederek, toplantılara giderek, tartışma programı seyrederek kendini yetiştirir. Yeter ki istesin ama istemese hiç bir şey olmaz. Biz bütün kadınların bunu yapacağından eminiz. Eğitim tabii ki şart ve güzeldir.
10. İlk yardım, insan ilişkileri semineri, sosyal hizmet semineri
11. Eğitim önemli, hayata geçirmek ve halka yararlı faaliyet haline getirebilmek daha çok önemlidir. Üniversite bitirmiş birçok kişi bunu topluma olacak şekilde hayata geçiremiyor.
12. Elbette eğitim önemli ancak kişinin kendini yetiştirmesi daha önemlidir.

YAŞ VE MEDENİ DURUM ETKİSİ

- 1- Evli olmak toplum tarafından kabul edilmeyi kolaylaştırıyor. Seçmen açısından güven teşkil ediyor.
- 2- Seçmenin gözünde orta yaşta olmak avantajlı. Hayat tecrübesi ve verimlilik açısından güven sağlıyor.
- 3- Medeni durum başarıda engel teşkil etmez
- 4- Hizmet aşkının yaşı olmaz
- 5- Hayat tecrübemizi yaşama geçirebilmek
- 6- Kırsaldaki sosyal çevre ile şehirdeki sosyal çevre bir değildir, çok farklıdır. Farklı olmasının nedeni; yaşadıkları ortamdan dolaydır. Kırsaldaki sosyal çevre görüşleri daha dar olan şehirdeki sosyal çevre daha geniş düşüncelere sahiptir. Kırsal kesimdeki hiç dışarı çıkmamıştır.
- 7- Akıl yaşta değil baştadır. Medeni durumun etkisi olabileceğini düşünüyorum (Çok çocuklu olmak)
- 8- Yaş ve medeni durum çok etkilidir. Sosyal ve kültürel açıdan kendini yetiştirmiş olmak. Dünya görüşü, toplumsal bakış açısının geniş olması

- 9- Kendisini iyi ifade etmesi ve topluma iyi anlatması
- 10- Yaş ve medeni durum yerleşim alanlarına göre farklılık gösterir
- 11- Yaş ve medeni durum etkili olduğu söylenemez
- 12- Kadının asil duruşu, ehliyetli liyakatli oluşu her şeyden önemlidir
- 13- Hem coğrafi bölge hem de kent ve kırsala göre; yaş, cinsiyet ve medeni durum önemli bir faktördür

SOSYAL ÇEVRE

- 1- Özgüven
- 2- Sosyal çevremizdeki güven ve destek
- 3- Şehirdeki kişilerin muhtar olması kırsal alandaki kişilere göre daha kolay
- 4- Şehirde yetişen bir kimsenin görüş alanı kırsal alandakine göre daha geniştir.
- 5- Şehirdeki muhtar adaylarının genç olmasında sorun yoktur, kırsal alandaki muhtarların orta yaşta ve güvenilir olması gerekir.
- 6- Kırsal alanda evli olmak daha avantajlı iken, bekâr olmak dezavantajdır.
- 7- Adet ve töre etkileri
- 8 - Önder rol model olmak
- 9- Çevrende sevilen saygı gören insan olmak
- 10- Güler yüzlü, merhametli olunursa sosyal çevre destekler
- 11- Sosyal çevre faktörleri farkındalık olmayışı, özverili çalışma
- 12- Pozitif enerjinin sosyal çevre üzerinde etkisi büyüktür
- 13- Güven, kararlı duruş, özveri, hizmet aşkı, güler yüz, tatlı söz!
- 14- Coğrafi bölgeye göre yaş, cinsiyet, medeni durum ve aile yapısı önemli bir faktördür.
- 15- Sosyal çevrenin eğitim seviyesinin yüksek olması kadının toplumda sağlamlaştırır. Muhtar adayının sosyal çevresinin geniş olması gerekir.
- 16- Sosyalleşmek, vizyonu genişletmek, evrensel bakış getirir. Yenilikçi takımlar kurarak sinerjimizi artırabiliriz

BAKIM HİZMETLERİ

- 1- Bakımla yükümlü olduğum kimse olmadığından rahatlıkla adaylığımı koydum
- 2- Çocuğum olmasına rağmen ailem destek verdi ve muhtarlığa adaylığımı rahatlıkla koydum
- 3- Evde bakmakla yükümlü olduğu engelli, yaşlı yada küçük çoğuş varsa diğerkadınlara göre iki kat özveride bulunur. Başarıyı yine de yakalar
- 4- İçinde hizmet aşkı olan, engel tanımaz. Beşik de sallarız, dünyayı da sallarız. Çocuğuşa, kocaya, ana-babaya, geline, torun, damada, akrabaya, komşuşya, mesul olduğumuz mahalleye ve köyümüzüze hepsiyle ilgilenecek donanıma sahipsek MUHTARIZ.
- 5- Evde bakmakla yükümlü olduğumuz kişi veya kişilere bakmada ; " Cinsiyet Ayrımı" gözetmediğümüz için bu soruşya cevap vermiyoruz.
- 6- Hedefini netleştiren kişiş amacına ulaşmak için her soruşnu aşacaktır.
- 7- Programlı çalışarak ve de iş bölümü yaparak
- 8- Bakmakla yükümlü olduğumuz kişiler olsa bile hizmet etmek için engelleri aşabiliriz.
- 9- Bakmakla yükümlü olduğumuz kimseleri tabii ki bakarız. Belli bir düzenle kişileri incitmeden bakmak önemlidir. Yoksa maddi durumu düşünerek bakmak olmaz. Mahallemizde bulunan yaşlı engelli kişişlere belediyemiz tarafından evde temizlik ve gıda ihtiyaçlarını karşılıyoruz. Şiddet gören kadınlarımızı sosyal hizmetler ya da kadın sığınma evlerine yardımcı olmak maksadı ile yönlendiriyoruz. Uyuşturucu kullanan gençlerimizi de ilgili kurumlara yönlendirerek tedavi olmalarına vesile oluyoruz.
- 10- Evimize de baktık, çocuğuşumuzu da yetiştirdik, işimizi de yaptık, muhtarlığı da. Yeter ki yapma isteğuş olan kocaman bir yüreğuşiniz olsun, isteğuşünüz olsun. Her şeyin üstesinden geliriz.

BİZ KADINIZ! BÜTÜN ZORLUKLARA RAĞMEN BURADAYIZ!

AİLE FAKTÖRÜ

- 1- Aile desteğuş ve kendine güven.
- 2- Ailede örnek olmak, etkileşmek.
- 3- Aile desteğuş her zaman olumlu yönde olmuyor.
- 4- Ailemizin desteğuşünü, topluma hissettirmek.
- 5- Kişiliğuş güçlü bireyler yetiştirmek.
- 6- En büyük faktör eş desteğuşü.

- 7- Aile desteği olmayan kadın daha fazla emek vermek zorunda kalır.
- 8- Öncelik kararlı olmak önemlidir. Aile desteği ve diğer faktörler (çevre) desteği kendiliğinden oluşur
- 9- Aile içindeki uyum, güven, iletişim ve dayanışma başarıda en önemli faktördür.
- 10- Aile içinde ve çevresinde, toplumda yer edinmiş kişiler olması kadın için örnek teşkil eder.
- 11- Ailemizle birlikte güç birliği oluşturmak, kadını başarılı kılar. Manevi destek önemlidir.
- 12- Aile tabii ki önemlidir. Desteği de önemlidir. Ama önce biz kendimize güvenmeliyiz ondan sonra ailemizin desteğini beklemeliyiz.

YEREL HİZMETLERİN KADIN DOĞASINA UYGUNLUĞU

- 1- Kadın yaşadığı çevrede düzeni sağlamakta daha başarılı ve doğası gereği daha duyarlı olduğundan yerel hizmetlerde bulunmaktadır. Sokaktaki taşın üzerinden atlamaz, alır kendisi koyar.
- 2- Kadın anaçtır. Anaçlık iç duygusu ile tüm olumsuzlukların üstesinden gelir.(Aslan aslandır, dişisi erkeği olmaz)
- 3- Kadının her eve rahat girebilmesi, erkeğe göre kadının daha avantajlı düşünme özelliğinin olması, aile ve çevre sorunlarına daha duyarlı olması, daha fedakâr ve vicdanlı olmaları.
- 4- Kadınların duygusal zekâsının daha güçlü olması
- 5- EQ ile IQ'sunun birlikte kullanabilmesi
- 6- Kadının daha yapıcı olması
- 7- Başarmak için engellere meydan okudum
- 8- Kadının azmi, hırsı ve vazgeçmeyen yapısı
- 9- Cesaret ve fedakârlık
- 10- Doğruluk ve hizmet etme doğamızla
- 11- Kadınların çözüm üretme ve pratik zekâ yetenekleri daha ön plandadır
- 12- Mahalledeki sakinlerle daha kolay diyalog içinde olup sorun çözümüne daha kolay ulaşabilme
- 13- Kadının anaç olması nedeniyle herkesi sahiplenebilmesi
- 14- Kendine özgüveni olan insanların sana güvenmesini sağlayacaksın.
- 15- İkiyüzlü olmayacaksın
- 16- Konuştuğun sözün arkasında duracaksın

17- Evini yöneten, evladını büyüten, onlara yön veren, ekonomik durumunu idare eden, ailede huzuru sağlayan ve kişilerle iletişimi güzel olan, vicdanlı olan, adaletli davranan bütün hanımların doğasında bu vardır. Yerel hizmetlerde daha başarılı olacağımıza gönülden inanıyoruz.

18- Doğru ve yerinde istekleri ifade etmekte güçlük çekmiyoruz

19- Yerel yönetim hizmetleri direk kadınları etkilediği için; çözüm noktasında kadın daha mücadeleci olur (UEDAŞ, İSKİ, BUSKİ, VS.)

20- Kadın ve erkek doğası diye bir şey yok. Erkek fiziki olarak kadından biraz daha güçlü. O yüzden yerel hizmetlerin her safhasında yer alabiliriz.

MADDİ FAKTÖRLER

1- Bir miktar para şart

2- Muhtarlık afişlerinin tüm giderleri belediyeler tarafından karşılanmalı, afişler belediyelerce temin edilmelidir.

3- Propaganda çalışmalarında reklam, afiş, hediyeler için elbette olmazsa olmaz para

4- Maddi faktör önemli. Kadının özgür olarak özgüven ile siyaset yapabilmesi için maddi güvencesi olması gerekir.

5- Azimli çalışma, maddi faktörler sadece araçtır (yeme, içme, ulaşım). Gönüllülüğü esas almaktır. Çok az parayla halkın güvenini kazanmak.

6- Ekonomik özgürlüğünün olması. Maddi ve manevi yönden aile desteğinden olması önemli faktörlerdir.

7- Muhtarlık gönüllülük esasına dayanmakla birlikte kadın sayısını artırabilmek için maddi olanaklar da düzeltilmeli

8- Maddi durum olmadan yüreğiniz fedakârlık ve hoşgörü doluysa sorumluluk yüklenebiliyorsa elini taşın altına koyuyorsa yeterlidir. Maddiyat önemli değildir.

9- Çalışmalarımızda en büyük faktördür

KİŞİSEL ÖZELLİKLER

1- Dürüst ve güvenilir bir kişiliğe sahip olmak

2- Örgütlenme ve liderlik vasıflarına sahip olmak

3- Yaşam boyunca ailemden destek görmem

4- Özgüvenin yüksek olması

- 5- Sorumluluk sahibi olmak
- 6- Yardımsever olmak
- 7- Empati yapabilme
- 8- Sabırlı ve hoşgörölü olmak
- 9- Problem çözme yeteneğine sahip olmak
- 10- Temiz bir sicile sahip olmak
- 11- Vizyon sahibi olmak
- 12- Dinlemeyi bilmek
- 13- Azimli olmak
- 14- Öfke kontrolünü yapabilme
- 15- Eşitlikçi yaklaşım
- 16- Duyarlı olmak
- 17- Eğitilmiş olmak
- 18- Sabırlı olmak
- 19- Sözü'nün arkasında durmak
- 20- Fedakâr olmak, yardım sever olmak
- 21- Sempatik olmak, pozitif olmak
- 22- İnsanları sevmek ve diyalogun iyi olması
- 23- Lider ruhlu olması (lider olunmaz, doğulur)
- 24- Cesaretli olmak
- 25- Disiplin yapısına sahip olmak
- 26- Diksiyon ve iyi bir iletişim kurabilmek
- 27- Analitik düşünce yapısına sahip olmak
- 28- Sorunun kaynağından çözüm aramak
- 29- Bakımlı olmak, temiz giyinmek
- 30- Güncel olayları takip etmeli
- 31- Kendi sorunlarını ikinci plana alıp, başkalarınınkine çözüm üretmek

- 32- Hoşgörlü ve saygılı olmak
- 33- Kadın olmak ayrımcılığına sahip olmak
- 34- Ehliyet ve liyakat sahibi olması lazım. Seçilen kişi toplum aynası olmalıdır

KOLAY ERİŞEBİLİRLİK

- 1- Kişinin övgüveni halkın gücü
- 2- Sosyal olması, çevresinde tanınan ve sevilen biri olması, dernek ve STK'larda görev alması, çalışkan bir kişiliğe sahip olması
- 3- Muhtarın görev yeri ve saatinin seçmene bildirmesi
- 4- Belirtilen saatlerde görev yerinde bulunmuyorsa dönüş saatini, telefon numarası vb. bilgi kâğıdının bırakılması
- 5- Sosyal ađ kurarak gruplara toplu mesaj atmak
- 6- Köylerde belirli aralıklarda halk meclislerinin kurulması
- 7- Önemli konularda yazılı broşürler dağıtmak
- 8- İletişim kurabilmesi için vatandaşlara erişebilmesi için mahallelerde muhtarlar sık sık halka açık toplantı yapması, etkinliklerin düzenlenmesi.
- 9- Devamlı iletişim halinde olması, hastalıklarda, iyi ve kötü zamanlarda birlikte olması önemli günleri anons ederek halka duyurabilmesi
- 10- Gerek sosyal medyada, gerek telefonlarla ve gerekse esnaf ziyaretleriyle halk içinde görünür olmak. (Teknolojiyi iyi, sosyal ağları etkin ve verimli kullanmak)
- 11- Halkın içinde olmak
- 12- Telefonunu halkla paylaşmak
- 13- Halkın telefon numaralarını alıp bilgi mesajları göndermek
- 14- Azaları aktif konuma getirmek
- 15- Mahallede anons sistemi oluşturmak
- 16- Mahalle halkıyla iç içe olmak